

Poemes

Josep M. Martínez Anglès

849.915 MAR

849.915 ma

Col·lecció Poesia de Paper

86

Poemes

Josep M. Martínez Anglès

Palma, 1999

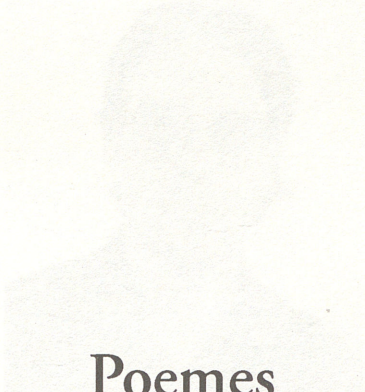
UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5103984363

Col·lecció Poesia de Paper

86

Poemes

Josep M. Martínez Anglès

Palma, 1999

© del text: l'autor, 1999

© de l'edició: Caixa de Balears «Sa Nostra» i Universitat de les Illes Balears, 1999

Directors de la col·lecció: Francisco J. Díaz de Castro, Perfecto Cuadrado i Albert Ribas

Disseny: Jaume Falconer

Edició: Universitat de les Illes Balears. Servei de Publicacions i Intercanvi Científic. Campus universitari. Cra. de Valldemossa, km 7.5. 07071 Palma

Impressió: Taller Gràfic Ramon. Carrer de Jaume Balmes, 39 i 43. 07004 Palma

DL: PM/ 497-1999

Txema Martínez (Lleida, 1972) és llicenciat en Filologia Hispànica i desenvolupa tasques d'editor en català del diari *Segre* de Lleida. És col·laborador de Pagès Editors i de Cultura a l'Ajuntament de Lleida.

Ha traduït de l'anglès diversos assajos i novel·les.

Publicacions:

Hores baixes. Dama Ginebra, Universitat de Lleida, Lleida, 1995.

Temps impersonal. Universitat de Lleida, Lleida, 1996.

Ulls d'ombra. Llibres de l'Escorpí, Edicions 62, Barcelona, 1997.

Premis:

Primer i segon premi Universitat de Lleida (1995).

Primer premi "Cartes de desamor" (Lleida, 1996).

Accèssit Martí Dot (Barcelona, 1996).

Premi Salvador Espriu 1996 (Fundació Pere Vergés, Barcelona, 1997).

EL FILL DE LA VIDA

Algún dia,
a l'alba,

quan tothom dormi encara
lliurant els paranys de la fantasia al coixí,
jo tornaré a casa nu i apallissat
pels blaus de l'aventura,
i amb un sol tovallonet de paper a la mà
i uns versos mig esborrats entre taques de cafè,
em sorprendré de descobrir la casa buida:
¿On el meu bressol, les meves joguines,
les abraçades de la mare en llevar-me
cada matí?

De la claror,
només ombres de polsim gris;
de les veus amables, de l'olor a xocolata,
només l'endevinalla del fill de la vida:
¿On la meva casa?

I sobre les rajoles, les taques dels meus versos
diran als homes el que he estat,
aquell que no vaig poder ser.

(D'Hores baixes)

EL MATRIMONI

Com més et miro, més m'aterres.

Al principi, quan ens vàrem conèixer,
tot va ser massa joiós i ràpid,
com el teu cos verge, massa atractiu
per a un jove impetuós faltat de conquestes.
Amb lleugeresa, ens vàrem creure enamorats
i els encontres furtius donaren pas
a una convivència esperançada.
Vam créixer junts fins a aprendre'ns els defectes,
tu massa sincera amb els meus i jo,
de tant estimar-te, dissimulant-te'ls.
L'esforç m'ha fet vell i l'odi ha pres forma
d'arruga sobre la meva pell,
mentre la teva es conserva tan verge
i atractiva com el primer dia.
I et veig així, tan blanca sempre,
que no sé ja com fer-te l'amor.
Et magrejo amb els meus versos
i em temo que he acabat per violar-te.

Encara sort que et deixes en silenci,
com ara, pàgina amant, vella enemiga.

LA LITERATURA

"Tot acaba assemblant-se al nom que hem somiat"

Joan Margarit

Escrivim la nostra vida

destriant les paraules precises.
Parlem dels amics, de l'amor,
de l'alegria. Ens atrevim amb la mort,
amb els somnis. Parlem de tot
i, de vegades, parlem per parlar.
I el que som s'indefineix en literatura,
personatges barats que ens interpreten
per quatre duros. Amb els anys,
som actors pagats a la baixa:
recitem de memòria un guió
escrit per algú altre. Amb els anys,
som les paraules del que volíem ser.

--

recordo el sexe de les nits d'estiu.
 Fèiem l'amor al ritme dels sotrac dels trens,
 un so semblant als trets d'un fusell cansat
 de la guerra que s'esforça per matar.
 L'olor de l'estació ens arraulia
 i les cares dels passatgers anònims,
 que circulaven com fotogrames,
 eren el nostre tema de burla preferit.
 El risc fou imperdonable
 després, abans del son en les nits solitàries,
 quan et veus viatjant amb la cara deformada
 contra la finestreta d'un vagó
 i olores la pólvora del temps.
 A poc a poc, vas sentint la via
 interpretant un crescendo lent,
 com una cadència,

monòtona,

macabra.

POSTAL DE FELICITACIÓ

M'envies una postal de felicitació on has escrit:
una cita de Kundera, "Bon Nadal" i "que tinguis sort".
Gràcies pel detall i la ironia: ja saps que no m'agrada
Kundera, que detesto el nadal i no sé què és la sort.
Telegrams en clau, poses preu a l'oblit
com si fos un xantatge, una vida
en llibertat condicional.

Jo t'envio aquests versos perquè en disposis
com millor et convingui i posdato: definitivament,
els nadals no són temps de bona voluntat.

(De *Temps impersonal*)

LES VEUS FIDELS

He fet moltes promeses a la vida,
i de segur que n'he trencat algunes,
però davant les traïcions
i aquest opi dels anys que tot ho esfuma,
m'afermen a la llum de cada albada
les ombres de les veus fidels
que rellisquen, silencis, al meu voltant.
Amb elles, l'odi s'esvaeix,
la soledat es va desfent
en el cafè de sobretaula
i tinc l'estranya sensació, a la fi,
que encaixen els matisos de les coses,
que sempre hi ha darrere meu les notes
d'aquella flauta de la infància,
sempre algú interpretant-les.
Així, em plau habitar la tarda:
desfullo les roselles del meu temps
i abans de renovar-ne les promeses,
esbosso un lleu somriure.

LA CASA

Has tornat a la casa.

Encara pots sentir-hi la cridòria,
el dringar de les copes i dels plats,
els dolços, les converses, els petons,
el rellotge de fons que ningú escolta,
les corredisses, els licors, la gent...
Encara pots palpar-hi l'alegria,
les espurnes d'un món franc i espontani
que ni la pols dels marcs ha ennuvolat.
Encara sembla fer-hi olor de pa,
aquella olor profunda que les cases
celen al moll de l'os, com una empremta.
El dolor i la brutícia de després
-els tons negres d'avui a les parets,
a les prestatgeries sense llibres-
també van arrelar-hi aquí, la casa
que tenia una cambra per al temps,
un sabó, un llit net i una finestra.
La llei dels dies ha estat justa:
encara té la vida algun sentit
en aquest territori indestructible,
on el dia i la nit han conviscut
dins la mirada encesa de molts homes.

Has tornat a la casa
i enfiles lentament el passadís.

Acarones descalç les seves fustes,
tan clares i lluent com recordaves,
i pots veure els fantasmes que van témer,
igual que tu mateix, la soledat.
Perquè no has estat sol en la foscó:
vas caminar vestit de llençols blancs,
mentre la son dels anys t'acompanyava
per les habitacions. La teva història
es va escriure en els llits d'aquesta casa.
Primer, entreveus els braços de la mare
capbussant-se en les aigües dels teus monstres,
i és el rescat dels somnis i la fe;
més tard, t'ofeguen els pecats nocturns,
però alenen a prop de tu els germans,
o la padrina, amb la mania obscura
d'estimar sols un home, un Déu i un catre.
Després de tot, alguna dona espera
amatent al teu rostre, i tu al seu,
potser espereu l'amor fins que l'amor
s'escola com el gel entre les mans
i s'aviva el caliu a una altra sala,
l'última sala, on mai ningú no hi dorm.

Has tornat a la casa.

Mira. Al final del passadís encara
hi ha obert el balcó que dóna al pati
on solies jugar a fer-te l'heroi.
Ara hi veus un infant que se t'assembla,

uns amics que podrien ser els d'abans,
un futur més enllà dels carrers bruts,
un futur com aquest.

Has tornat a la casa,
una altra casa nova i rigorosa,
un hivernacle idoni dels records,
amb rellotges, sorolls i olor de pa,
i et tombes un instant des del balcó
i la casa t'observa:
la porta encara oberta, les maletes,
el passadís lluent, els llits i tu.
Els nens criden a fora.

TRAÏCIÓ DELS SENTIMENTS

Quan et facin malbé a trets, per l'esquena,
caçadors invisibles apostats
rere els matolls de la memòria;
quan ressuscitin, per menjar-te el cor,
aquells a qui vas perdonar la vida;
quan l'amor vengui la teva ànima
o quan la mare, en silenci, et penetri
la intimitat amb un punyal;
quan els amics escriguin amb estaqués
al llibre obert que fa el teu pit;
quan la traïció dels sentiments
sigui ja irrevocable;

quan això,
o d'altres coses molt pitjors, et passin
—que et passaran—, no dramatitzis,
no corris com un boig, no t'agenollis.
Tampoc facis preguntes; de res han servit mai.
Tan sols entén les formes que té l'odi
de ser odi, i el fracàs de ser fracàs,
perquè les cicatrius dels perdedors
commemoren l'edat de la derrota.
Tu, que has degut matar també algun cop,
saps com són d'insistents els enemics,
així que encaixa amb dignitat la mort,
perquè hauràs de morir moltes vegades.

MATINS

“Hay días que soy Dios”

F. Díaz de Castro

Hi ha matins,
mig perduts en la taula d'algun bar,
per exemple,
en què la llum mandrosa o el cafè solitari
poden guarir-nos, fins i tot, del cuc
d'una nit imprecisa
que a poc a poc ens va cabdellant l'ànima.
Hi ha matins,
dels que no solen prodigar-se,
en què la teva impertinència
esdevé, feliçment,
una manera com una altra
d'arrencar-me un somriure afectuós
i el ferm propòsit renovat
d'estimar-te
(a pesar del joc brut i dels paranys).
Hi ha matins,
com pot ser el de demà,
per exemple,
en què el record és una treva,
allò que sempre romandrà,
el principi d'un pacte humil i esperançat
de futur,

matins en què un cel sense núvols
s'obre esplèndid davant meu i sorprès,
m'adono que el fracàs ha perdut el sentit
i ja segurament ha arribat l'hora
d'enterrar les excuses, de cercar,
entre algunes respostes,
la més inoportuna: la resposta callada.
Hi ha matins,
com aquest breu matí d'avui,
en què no em fa por corregir el discurs,
aquest llistat inacabable,
desgastat per les moltes frases fetes
que em justifiquen,
matins en què l'abisme em parla
a cau d'orella, amb veu amable i clara,
i el sento més a prop que mai.
A vegades em costa molt de creure,
però sí: hi ha matins
en què fins i tot goso pronunciar-me
la paraula
dignitat.

LA NOSTRA MÚSICA

*"Ella me preguntaba de cosas ignoradas
y yo le respondía de cosas imposibles"*

Atura't un moment, un sol moment

nua i intensa,
davant el balcó obert al vespre
per fer dels nostres cossos escultures
distants i fredes, lentes com el món
de la tarda i del mar.
Atura't i deixa'm
que et pregunti per tot allò que ignoro
de tu: les passejades solitàries
per la platja, els castells de sorra,
dibuixos de petxines i de peus
que s'esborren, cargols de mar,
el silenci impossible, el teu silenci...
Ancorada a les aigües més profundes del món,
contemples muda l'horitzó
com si el vent dugués notes d'una música
trista i llunyana, i potser aquesta
és la teva resposta, potser aquesta
la música del nostre amor.

LA VIDA

El dia en què hagi de morir,
poder seure al davant d'un llac,
sol, amb les veus que m'acompanyen,
i poder creure,
perquè tothom hi té dret algun dia,
que ho he fet el millor possible
dins el temps que m'ha estat donat,
que he fugit de les ombres,
que m'espera la calma,
el perdó més enllà del bé i del mal.

El dia en què hagi de morir,
poder creure en la vida.

(D' Ulls d'ombra)

EL CRANC

El vam trobar mig enterrat,
entre llaunes florides i castells en ruïnes,
amb la seva petita closca estranya
de colors lluent, dignes
d'una vida feliç o esbojarrada.
Algú es va preguntar si aquell destí,
si aquell gest dissecat d'horror,
era el final que el cranc es mereixia.
Recordo que algú altre va insistir
que devia haver mort de soledat.
Finalment, i després d'algun dubte fingit,
vam decidir agafar-lo, testimoni
d'aquells dies de sol i d'alegria,
perquè ens acompanyés en la grisor
dels anys, en la rutina del dolor.
Ara, des del racó de la prestatgeria,
els seus ulls negres ens contemplen,
impassibles, brillants,
fixos en un record
que forma part de tots nosaltres.

MOSCA

Era com una mosca,

com una maleïda mosca sempre,
rebolcant-se en la merda,
volant arran de terra sobre núvols
blancs reflectits als tolls, en paradisos
amb pudor de pixats i gasolina,
cegat pels llums dels cotxes que es perdien.
Amb els seus ulls enormes color sang
i unes bosses eternes,
contemplava les coses de prop i s'hi llençava,
però com que la vida, deia ell,
és un cony de finestra,
s'hi acabava fotent de cap, en aquells vidres
que el tancaven al món, i l'escanyaven.
Però sempre buscava. D'un costat cap a l'altre.
Incansable buscava aquella cosa
que mai no es pot trobar, bronzint en la foscor,
arrastrant-se pel son dels honorables,
dels sincers, dels modestos, esquivant per instint
les òsties d'un camí en forma de cercle,
fins que algú va esclafar-li el cervell a l'asfalt
i s'hi va pixar a sobre.
"Una mosca", li feia jo a vegades,
"com una puta mosca". I ell somreia,
demanava calers i se n'anava.
Se li'n fotia tot.
Bé, tot no: li agradava
volar.

EL PAÍS DELS TRENS

Cerca horitzons,

la perspectiva enllà de l'habitud,
algun somni tenyit de color blau
en el cel capturat a la finestra,
com un escarabat per una escletxa
que delata el camí cap a la llum.

Cerca horitzons

en un punt imprecís, amb la mirada
morta, lluny de les coses que l'envolten
ara mateix, contrades, estacions
on un home s'espera en una andana,
davant d'un tren engalanat i ple,
en què la vida sembla un comiat
de feliços auguris.

L'home s'espera i el tren és a punt.

Però tot queda igual.

I finalment no calen trens ni andanes
ni horitzons on són certes les mentides
ni alegories ni miratges. Res
no passa més enllà d'aquest present.
Perquè els trens no viatgen
quan els homes ja no tenen destí.

DESPRÉS DE TOT

Ara ja ho saps.

Després de tot,
a pesar del que deien,
contra la teva fe,
la més profunda de les hores,
contra qualsevol mena de pronòstic
o designi o certesa,
no obstant la veritat,
després de tot,
malgrat aquesta vida embolcallada,
ara ja ho saps:
estàs sol.
Sempre sol.
I l'escalfor que sents és un incendi,
la teva casa abandonada en flames.

(Inèdits)

L'autor ha llegit aquests poemes al Centre de Cultura «Sa Nostra»
el dia 22 de març de 1999

48. JOSÉ LUIS GARCÍA MARTÍN. *Cuaderno de Valldemossa*
49. JORDI VIRALLONGA. *Con orden y concierto*
50. DIEGO SABIOTE. *Las nubes eran blancas*
51. JOSÉ ANTONIO MESA TORÉ. *Poemas de la bahía*
52. JOSÉ CARLOS ROSALES. *Club náutico*
53. FRANCISCO BRINES. *Selección de poemas*
54. JEAN SERRA. *Poemes*
55. VICENTE GALLEGO. *Poemas*
56. ÁNGELES MORA. *Canto de sirenas*
57. XAVIER RODRÍGUEZ BAIXERAS. *Poemas*
58. CARLOS MARZAL. *Poemas*
59. MARIA VICTORIA ATENCIA. *Poemas*
60. RAFAEL JUÁREZ. *Lo que vale una vida*
61. ANA ROSSETTI. *Poemas*
62. ANTONI VIDAL FERRANDO. *Poemes*
63. JAIME SILES. *Poemas*
64. ELOY SÁNCHEZ ROSILLO. *Poemas*
65. MEMÒRIA DE MARIA ANTÒNIA SALVÀ
66. JAUME ROSSELLÓ MIR. *Llum vol dir ombra*
67. JENARO TALENS. *Paraiso clausurado*
68. JAUME PONT. *La flor de llot*
69. DIEGO JESÚS JIMÉNEZ. *Poemas*
70. XAVIER ABRAHAM. *De matinada, baix el persistent reflex...*
71. ANTÒNIA ARBONA. *Cadència*
72. JULIO MARTÍNEZ MESANZA. *Fragments de Europa. 1977-1997*
73. TEOBALDO A. NORIEGA. *Ars Amandi*
74. BERNAT NADAL. *El fràgil desig*
75. ENRIQUE BADOSA. *XXIV Sonetos*
76. RAFAEL DE CÓZAR. *Poemas*
77. DIEGO DONCEL. *Poemas*
78. JESÚS MUNÁRRIZ. *Oficios varios*
79. NARCÍS COMADIRA. *Poemes*
80. SEBASTIÀ VIDAL. *Poemes*
81. ARCADIO LÓPEZ-CASANOVA. *Mester de poeta [1969-1999]*
82. VICENT BERENGUER. *Prova d'actor*
83. VICENT ALONSO. *Poemes*
84. ANTONIO PIEDRA. *Argumento de la cal*
85. OLVIDO GARCÍA VALDÉS. *Poemas*

Universitat de les
Illes Balears

"SA
NOS
TRA"

Obra Social
i Cultural